

Z 28. OBČINSKEGA SREČANJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV

Kakovostni vrh se širi

Je že tako, da spričo vse širše ponudbe tudi tradicionalne revije pevskih zborov, ki jih pripravljajo naša občinska ZKO ni več moč strniti v en sam večer. Tako smo bili tudi letos priča kar dvem ločenim prireditvam, ki sta izjemoma potekali v Domu španskih borcev na Zaloški cesti.

V teh dveh večerih se je skupno predstavilo petnajst pevskih zborov z natanko 656 pevci, kar je gotovo največ na tovrstnih srečanjih v Ljubljani, kot je v svojih uvodnih besedah pred drugo prireditvijo ugotovil predsednik naše ZKO Franc Malovrh.

Prvi del (ki ga žal nismo videli) so oblikovali zbori kot so: OPZ Stane Sever – OŠ Marjan Novak-Jovo (zborovodkinja Mateja Pasar), OPZ Stane Sever s Tržaške ceste (zborovodkinja Donata Golub), OPZ in MPZ Ljubo Šerčer – OŠ Ig (zborovodkinja Ileana de Fabrizio), OPZ Tone Seliškar – OŠ Franc Leskošek-Luka (zborovodkinja Barbara Sicherl Kafol) in OPZ ter MPZ Dolomiti iz OŠ Dolomitski odred Polhov Gradec (zborovodkinja Nadja Založnik).

Drugi del (v četrtek, 10. maja) je zastavil Mladinski pevski zbor Srečko Kosovel iz OŠ Oskar Kovačič z nič manj kot 100 pevci, ki pa tudi za neizostreno laično uho še ni bil povsem kos skladbam kot so »Škrjanček poje«, »Pojdam u Rute« in »Zelena polja«. Opazno bolje je šlo od rok (ust) Otroškemu pevskemu zboru Neže Pivk iz Horjula. Ta je pod taktirko Jožica Lavriša prav presenetljivo dovršeno zapel »Sonce«, »Slišala sem ptičko pet« in priljubljeno »Kekčevo pesem«. Kar dva zbor – OPZ Vlado Miklavc z OŠ Vrhovci in OPZ Barje z OŠ Brezovica – pa sta se poskusila z »Ljubljanskim zmajem« – šegavo pesmico so-

dobnega skladatelja Uroša Rojka o neustrasnem ljubljanskem zmajem, ki »pohrsta na kupe (tržnične) solate, da ima že vsa zelena usta«.

Z najzahtevnejšimi skladbami (»Now is the Month of Maying«, »V gozdu«, »Rez'jankica« in »Vuprem oči«) se je spopadel mladinski pevski zbor Tone Seliškar. Vendar pa jim je bil pod spretno taktirko Barbare Sicherl Kafol tako po strokovni, kakor po splošni oceni več kot kos.

Po sklepem skupnem nastopu vseh zborov, se je poslušalstvu posebej predstavil jubilat (70-letnik) prof. Cvetko Budkovič, ki je na violini zaigral Saint Saënsovega »Laboda« in »Kavatine« Joachima Raffa.

O letošnji reviji so dejali:

Katarina Primužič, pevka OPZ Vlado Miklavc z Vrhovcev:

»Na začetku me je bilo nekoliko strah, potem pa je počasi minilo, ker sem gledala le tovariša. Nocoj sem že tretjič nastopila. Od vseh pesmi, ki smo jih slišali, mi je bila najbolj všeč »Slišala sem ptičko pet, ki jo je zapel otroški zbor iz Horjula.«

Prof. Cvetko Budkovič:

»Kot predsednik vokalno-glasbene komisije praktično že vseh 28 let spremljam zborovsko petje v viški občini, in lahko rečem, da petje tako mladih kakor odraslih iz leta v leto napreduje. To pot smo bili priča nekaterim prav umetniško izvedenim programom, med katerimi velja še posebej omeniti OPZ Nežo Pivk iz Horjula pod vodstvom Jožice Lavriša in zbor Sonje Sojer ter Barbare Sicherl Kafol. Tudi program sodobnih skladateljev je izzvenel prepričevalno, kar se je pokazalo pri izpiljenih tehničnih pasażah, ki so učinkovale prepričljivo tudi v celoti.«

B. Vrhovec

IZ MATIČNE KNJIŽNICE PREŽIHOV VORANC

Od 1.500 do 117.802 knjigi

Ta občinska matična knjižnica je bila ustanovljena leta 1956, z delom pa je pričela 1958 v domu Svobode na Viču. Takrat je razpolagala s 1.500 knjigami. Danes posluje v namensko zgrajeni stavbi na 835 kvadratnih metrih površine in ima 16 izposojevališč po naslednjih KS: Vič, Rudnik, Ig, Brdo, Dobrova, Velike Lašče, Brezovica, Horjul, Kozarje, Škofljica, Rob na Dolenjskem, Notranje Gorice, Podpeč, Polhov Gradec, Šentjošt in Rakitna. Knjižna zaloga šteje danes 117.802 knjižnih enot.

Lani je knjižnica izposodila 346.362 knjig, zabeležila pa je 122.940 obiskovalcev. Evidentiranih imajo 9.842 članov, to pa pomeni, da je dejanskih bralcev več, saj potuje knjiga iz rok v roke, preden se vrne na knjižne police.

Močno se je v knjižnici povečalo število obiskovalcev v čitalnici, saj je zanimanje za revalni tisk dan za dnem večje, s tem pa tudi želja za novimi naslovi dnevnikov, tednikov, mesečnikov... Leta 1988 je bilo 5.716 bralcev periodičnih publikacij, lani pa kar 15.532. V večnamenskem prostoru knjižnice se je lani izvrstilo dvanajst razstav, ki so bile spremljane z otvoritvami in si jih je ogledalo blizu 5.000 obiskovalcev. Na ogled so bile fotografije Damjana Šefa, slike Marjana Skumavca, Borisa Jevca, Jana Dolenc, Božidarja Grabnarja, Ivana Bogoviča, Barbare Čamžek-Ninc, Miro Bozjaka, Ludvika in Huberta Schara, foto kino sekcije Janez Puhar, Rudija Skočirja, Matjaža Schmidta, predstavili so se likovniki viških osnovnih šol...

V knjižnici na Tržaški pa se je lani izvrstilo tudi devet drugih prireditev in srečanj: recital Jerce Mrzel, predstavitev pesniške zbirke Tempora mutantur, glasbena skupina Tantaludrij, kantavtorji Tomaž Pengov, Adi Smolar, Marjan Drobež, srečanje s pisateljem Antonom Ingoličem, pogovor s Polonco Kovač, predstavitev Tehniške založbe Slovenije...

Izredno zanimanje je za posebne oblike dela z mladim bralcem, vendar za to kar zmanjkuje časa, pa tudi prostor namenjen pravilničnim uram, knjižnim ugankam in predvajanju filmov, je skoraj premajhen. Lani so pripravili 13 pravilničnih ur, 18 knjižnih ugank (769 odgovorov), predvajali so 20 filmov.

Vse te dejavnosti so povezane z izposojajo knjig in delom z bralci, žal pa je tu prisotno dejstvo, da je na voljo še vse premalo sredstev za nakup knjig, ker je povpraševanje večje od možnosti nabave. Z nakupom računalniške opreme postopoma prehajajo na avtomatsko obdelavo podatkov, ki zahteva kar precej našega dragocenega časa in upajo, da se jim bo to kasneje pravilno obrestovalo.

Prvo leto bivanja v novih, sodobnih prostorih na Tržaški cesti, so knjižničarji in njihovi sodelavci uspešno prebrodili, razvile so se ob izposoji knjig – le teh bi potrebovali še mnogo več, za to pa tudi več sredstev – tudi druge dejavnosti in knjižnica Prežihov Voranc že izpolnjuje svoje poslanstvo – širitev kulture v najzahtevnejšem pomenu besede.

26 umetnikov na petem viškem likovnem salonu

Osnovna šola Marjan Novak-Jovo na Viču je te dni (od 18. do 26. aprila) vnovič gostila priznane likovne ustvarjalce, ki živijo ali delujejo na območju naše občine. To srečanje – tokrat se ga je udeležilo kar 26 umetnikov – je bilo že peto po vrsti, s čimer je bržčas zamaknena njegova kontinuiteta in posebno mesto v likovnem dogajanju v občini.

Poleg že nepogrešljivih značilnih kovinskih skulptur Janeza Boljke se nam je tudi tokrat predstavila slikarka Marija Lucija Štupica s svojimi mehkiimi pravilničnimi podobami iz otroškega domišljjskega sveta, ki – kot je zapisal Niko Grafenauer – »ne predstavljajo le ilustracij ali vizualnega dopolnjevanja besedil, ampak gre za lastno videnje sveta, v katerem so ji njeni literarni motivi le snovna oporišča, ki se v njih čutno nazorno utelešajo njena doživljajska stanja«. Tu je bil ponovno tudi Tomaž Gorjup s svojo apolonično rezkošno figuraliko, Andrej Jemec z zgovorno govornico svojih barv, če posebej ne omenja-

mo domiselne kompozicije Štefana Planinca, poetičnih krajin Tineta Gorjupa, orjaške (trikotaste) »Pietà« Zmaga Modica in likovnih del Marjana Tršarja, Petra Černeta, Rudija Gorjupa, Draga Tršarja, Marjana Kozamernika, Maksima Sedeja ml., Tinca Stegovec, Tanje Špenko, Milana Rijavca, Igorja Reharja, Marjete Potrč, Dušana Pirih-Hupa, Iva Mršnika, Marjana Gumilarja, Vere Horvat, Vide Fakin, Andreja Bratine, Jane Vizjak in Franca Vrtačnika.

»Vsekakor je pohvalno, da je šola začela s to akcijo, saj učenci na ta način neposredno doživljajo umetnost. Ni namreč boljšega načina za likovno vzgojo otrok, kakor da gledajo in uživajo ob vrhunskih likovnih stvaritvah. Prvikrat pa je zdaj predstavljen tudi razstveni katalog, kar je pomembno še zlasti za same umetnike, da imajo o razstavi vsaj nekakšen dokument,« je dejal o razstavi prof. Marjan Tršar

Branko Vrhovec

SEDEM DESETLETIJ

Cvetka Budkoviča

Mnogi, ki ga poznajo, so delovali z njim in ob njem uživali glasbene trenutke ter podoživljali ubranost zborovskega petja, najbrž kar ne bodo mogli verjeti, da Cvetko Budkovič v teh majske dni praznuje sedemdesetletij svoje življenja. Pa vendarle, doživeta leta ne označujejo sogovornika. In kot mu je ob priložnostnem srečanju dejal nestor slovenskega zborovskega petja Radovan Gobec »tembolj je razveseljivo, kako današnji sedemdesetletniki hodijo zravnano in kako so pravzaprav še vedno uspešni z življenjsko in ustvarjalno močjo. Mednje uvrščamo tudi glasbenega pedagoga, muzikologa, esejista, kulturnopolitičnega delavca, zborovodjo in glasbenega organizatorja prof. Cvetka Budkoviča, ki prav v ničemer ne izdaja svojih let.

Vzravnani, živahni, podjetni, vseskozi delaven in vsestransko aktiven in uspešen na vseh področjih, kamor so ga kot razgledanega in delovljnega strokovnjaka pritegnile službene in druge družbenopolitične dolžnosti.

Toda tudi njega je življenje metalo kot majhno lupino iz ene težave v drugo. Okusil je italijansko okupacijo, bil je deležen vseh težav in nevarnosti kot borec za osvoboditev, bil je priča svojega lastnega pomanjkljivega znanja, toda vse to je preostal in povsod je izšel kot močnejši od težav in tudi znanje si je pridobil, vendar le s trajnim in vztrajnim delom.

Nesebičnost jubilanta pa je nedvomno najbolj izkazana s tem, da je vse, kar si je s trudom priboril, nesebično delil in sproti razdeljeval okrog sebe, predvsem pa mladini in odraslim glasbenim amaterjem, ukaželjnim ljudem in znanosti.

Kot glasbeni pedagog je prenašal svoje znanje igranja na violini in kitari dolga desetletja na mlajše rodove, kot muzikolog je napisal

preko sto razprav in esejev, zgodovinskih zapisov, knjižnih ocen, radijskih komentarjev... kot kulturni delavec je dolga leta vodil mnoge glasbene odbore, kot zborovodja je vodil številne pevske zborove, kot organizator je bil uspešen pri vodenju glasbene šole na Viču, kot predavatelj se je razdaljal in še marsikaj bi lahko naštel.

Številni naši občani, še posebej pa mnogi gojenci viške glasbene šole, pa ljubitelji glasbene umetnosti in še posebej zborovskega petja dobro poznajo maestrovo delo in ga znajo ceniti.

Vez s to viškoročniško občino, kateri je zapisal 16 let življenja in dela kot direktor glasbene šole ter razširil glasbeno šolo s podružničnimi enotami tudi na izvenmestno področje, kot tudi dolgoletno angažiranje kot predsednika vokalno-glasbene komisije pri občinski Zvezi kulturnih organizacij. To komisijo tudi še danes uspešno vodi, zapišimo pa tudi to, da je podpredsednik odbora za glasbeno dejavnost pri Mestni ZKO Ljubljana, na srednji glasbeni šoli pa poučuje glasbeno zgodovino.

Cvetko Budkovič je v založbi Partizanske knjige izdal dve knjigi in sicer o glasbeniku in borcu Svetozarju Maroltu-Špiku ter o razvoju mladinskega zborovskega petja na Slovenskem od začetka do II. svetovne vojne, v tisku pa je knjiga Razvoj glasbenega šolstva na Slovenskem od začetka do nastanka konservatorija (1919).

Jubilant je za svoje vsestransko strokovno in družbeno pomembno delo prejel vrsto odlikovanj in priznanj.

Zaželimo mu zdravlja, zadovoljstva in ustvarjalnosti tudi v prihodnje!

O TRUBARJU ŠE NEKOLIKO DRUGAČE

Novi fragmenti v mozaiku

Ali je o Primožu Trubarju mogoče pisati ne da bi človek vsaj malce pobljže pokukal v njegovo bogato literarno zapuščino ali srknil vsaj »kapljo njegove verske gorečnosti in plodovitosti«, kot je o njem porekel eden naših sodobnih piscev?

Pred to dilemo se je vsekakor znašel tudi Janez Gruden, ki je v imenu velikolaškega kulturno-umetniškega društva »Primož Trubar« pripravil posebno publikacijo o očetu naše pisane besede in njegovi domačiji na Rači.

Projekt, zastavljen na vsega trinštiridesetih straneh, seveda ne more predstavljati kaj več kot zgolj zgoščeni postržek Trubarjevega življenja in dela, zato pa je avtor (sestavljalec) zbral zanimive faktografske in pričevanjske drobce, ki bodo, če že ne obogatili, pa vsaj popestrili mozaik objavljenih del o Primožu Trubarju.

Tako se nam znova izluči zanimiv pomislek o čudni (dvojni) slovenski morali, ki ga je ob 400-letnici Trubarjevega rojstva izrekel Ivan Cankar: »Zakaj je tako danes na Slovenskem: večina ljudi, ki bodo hrupno in javno slavili Trubarjev spomin, nima v sebi ne sence Trubarjevega duha, ne kapljice Trubarjeve krvi. Da so živeli takrat, bi bili sli s Hrenovo procesijo in bi stali ob grmadi, kjer so gorele Trubarjeve postile in Dalmatinove Biblije.

V Trubarjeve krivoverske in cvinglijanske nazore je že za časa njegovega življenja resno dvomil tudi njegov tuebinski študent Xylander: »Bil je

mož, ki sem se izročil njegovi iskrenosti, varstvu in zavetnosti, ki sem mu zaupal svoja prizadevanja, načrte in vse, kar sem imel, dá, tudi samega sebe, ki sem se zatekel k njemu kakor k posvečenemu sidru, v pristanišče in zavetje, ki mi je nadomestoval očeta; Primož Trubar, blagave spomina, mož vreden vsesplošne hvale, poveličanja z besedo in spomeniki«.

Priznani kulturnik in mislec današnjih dni, dr. Matjaž Kmecl, pa je velikemu Raščanu namenil tele besede: »... Tako je ta genialni mož mnogo več kot samo »oče prve slovenske knjige« – je znanlec slovenske državnosti, prvi pravi resnični začetnik dokumentarnega zgodovinskega spomina, pomembna ali kar usodna postava dokončnega slovenskega duhovnega rojstva«.

Podobnih pričevanj in misli je v brošuri še več. Lepo nanizanih in spoštljivem (prostorskem) razmaku in opremljenih s preglednimi fotografijami Trubarjevine in raznih prireditev Trubarju na čast, ki so jih posneli Nace Bizilj, Janez Zrnec, France Modic, Niko Samsa in Tone Podržaj. Janez Gruden nam v sliki in besedi predstavi tudi svečanosti ob 400-letnici Trubarjeve smrti, popelje naš po preurejeni Trubarjevi domačiji in okolici, ne pozabi pa celo – pa čeprav le mimogrede – Levstika in Stritarja. Več kot zgolj za priložnostno zgodovinsko-pričevanjsko pokušino torej na tako malo straneh.

Branko Vrhovec